

Postanowienie z dnia 16 lutego 2007 r.

II PZ 81/06

Apelację dotyczącą rozstrzygnięcia o powództwie głównym i wzajemnym należy traktować jako dwie apelacje podlegające oddzielnym opłatom (art. 18 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 lutego 2007 r. sprawy z powództwa Artura M. przeciwko B.E. Spółce. z o.o. w S. o wynagrodzenie, odprawę, ekwiwalent za urlop oraz z powództwa wzajemnego B.E. Spółki z o.o. w S. przeciwko Arturowi M. o zapłatę, na skutek zażalenia B.E. Spółki z o.o. w S. na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy z dnia 12 października 2006 r. [...]

1. u c h y l i ł zaskarżone postanowienie w części dotyczącej apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy z 24 kwietnia 2006 r. [...] w zakresie uwzględniającym powództwo główne (pkt I, II, III i IV wyroku),

2. o d d a l i ł zażalenie w części odrzucającej apelację od wyroku wymienionego w pkt 1 w zakresie oddalenia powództwa wzajemnego (pkt VI wyroku),

3. o d r z u c i ł zażalenie w pozostałym zakresie

U z a s a d n i e n i e

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Świdnicy sprostował oczywistą omyłkę w wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy z 24 kwietnia 2006 r. [...] w ten sposób, że użyte w części wstępnej wyroku oraz w rozstrzygnięciu wyroku (punkt I, II, III, IV i VII) oznaczenie strony pozwanej (powódki wzajemnej) „B.E. Spółka z o.o. w Ś.” oraz „B.E. spółka z o.o. w Ś.” zastąpił oznaczeniem „B.E. Spółka z o.o. w S.” (pkt I) i apelację strony pozwanej i powódki wzajemnej odrzucił (pkt II).

Dokonanie sprostowania Sąd Okręgowy uzasadnił tym, że w wyżej wymienionym wyroku Sądu Rejonowego znalazły się oczywiste omyłki polegające na błędnym oznaczeniu pracodawcy. Nie ulegało wątpliwości, że stosunek pracy łączył powoda Artura M. z B.E. Spółką z o.o. w S. Tak określona Spółka wdała się w spór po doręczeniu jej odpisu pozwu i nigdy nie kwestionowała wadliwego jej oznaczenia przez powoda, co dotyczy również zapadłego w sprawie wyroku. Z tych też względów Sąd Okręgowy dokonał sprostowań oczywistych omyłek (art. 350 § 3 k.p.c.).

Z kolei odrzucając apelację strony pozwanej (powódki wzajemnej) sąd kierował się art. 130² § 3 k.p.c. W jego ocenie apelacja pracodawcy, sporządzona przez pełnomocnika będącego adwokatem, dotyczyła zarówno rozstrzygnięcia o żądaniach powoda - pracownika jak i powódki wzajemnej - pracodawcy, co jest o tyle istotne, że faktycznie mimo istnienia jednego wyroku rozstrzygnięcie dotyczyło dwóch spraw, w których strony wystąpiły w przeciwnych rolach procesowych. W przypadku wytoczenia powództwa wzajemnego występuje „ustawowe” połączenie spraw do wspólnego rozpoznania. Nie zmienia to jednak faktu, że sąd ma do czynienia z dwiema niezależnymi sprawami i oddzielnie do każdej sprawy, chociaż w jednym wyroku, zapada rozstrzygnięcie. Oddzielnie rozstrzygane są również koszty procesu. Także ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (dalej jako: ustawa o kosztach) w art. 18 ust. 1 nakazuje pobrać opłatę zarówno od pozwu jak i pozwu wzajemnego. W tej sytuacji nie było zdaniem Sądu podstaw, aby odmiennie traktować obowiązek ponoszenia opłaty sądowej w przypadku apelacji. Przeciwnie, obowiązek taki wynika z art. 18 ust. 2 ustawy o kosztach, który generalnie do apelacji nakazuje stosować opłaty jak do pism wszczynających postępowanie. Skoro zatem apelacja została wniesiona nie tylko przez pozwaną ale i przez powódkę wzajemną, to mimo, że dotyczy jednego wyroku i była zamieszczona w jednym piśmie, podlegała oddzielnej opłacie tak w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniu powoda, jak i rozstrzygnięcia o żądaniu powódki wzajemnej. Zgodnie z art. 35 ust. 1 powinna być zatem uiszczona bez wezwania opłata w kwocie 60 zł (dwukrotna opłata podstawowa). Tymczasem apelacje opłacono łącznie kwotą 30 zł, a więc w nienależytej wysokości.

W zażaleniu pozwana - powódka wzajemna B.E. Sp. z o.o. w S., zaskarżyła w całości powyższe postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając mu naruszenie art. 130 k.p.c. i art. 130² k.p.c. w związku z art. 35 i art. 3 ustawy o kosztach sądowych oraz art. 350 k.p.c. i wnosząc o jego uchylenie. W odpowiedzi na zażalenie powód - pozwany wzajemny wniósł o jego odrzucenie w części dotyczącej sprostowania wy-

roku Sądu pierwszej instancji i oddalenie w pozostałej części lub o oddalenie zażalenia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na częściowe uwzględnienie. Powództwo wzajemne jest powództwem wytoczonym przeciwko powodowi przez pozwanego, który przez to staje się powodem wzajemnym. Powództwo wzajemne powinno odpowiadać warunkom formalnym przewidzianym dla pozwu zwykłego w art. 126 i 187 k.p.c. W przypadku skutecznego wytoczenia powództwa wzajemnego w istocie rzeczy ma miejsce połączenie dwóch samodzielnych procesów, które łączy więź materialnoprawna, wyrażająca się w tym, że „roszczenie wzajemne jest w związku z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia” (art. 204 § 1 k.p.c.). W związku z powyższym apelacja dotycząca rozstrzygnięcia o interesach strony zarówno jako pozwanego i powoda wzajemnego odnosi się do rozstrzygnięcia dwóch spraw, a więc powinna być potraktowana jak dwie apelacje. Przemawia za tym również to, że strona będąca jednocześnie pozwanym i powodem wzajemnym może wnieść apelację występując tylko w jednej z tych ról. W każdym z tych przypadków inna będzie (poza przypadkową zbieżnością) wartość przedmiotu zaskarżenia apelacją, od której liczy się opłatę, o której mówi art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych.

Wobec powyższego trafnie Sąd Okręgowy uznał, że w rozpoznawanej sprawie apelacja została wniesiona nie tylko przez pozwaną ale i przez powódkę wzajemną. Zostały zatem złożone dwie apelacje podlegające oddzielnym opłatom podstawowym (art. 18 w związku z art. 35 ust. 1 ustawy o kosztach). Trafnie również Sąd stwierdził, że nieuiszczenie opłaty podstawowej od apelacji wniesionej przez adwokata obliguje sąd do jej odrzucenia bez wezwania o uiszczenie opłaty. Artykuł 130² § 3 k.p.c. stosuje się bowiem do środków odwoławczych i środków zaskarżenia podlegających opłacie podstawowej, o której mowa w art. 35 i 36 ustawy o kosztach sądowych (zob. uchwałę SN z 26 września 2006 r., II UZP 11/06, Biuletyn Sądu Najwyższego 2006 nr 9, s. 15). Sąd nie wziął jednak pod uwagę, że skarżąca opłatę w wysokości 30 zł, a zatem opłatę od jednej apelacji uiszczyła, co uzasadnia rozstrzygnięcie w pkt 1 i 2 niniejszego postanowienia.

Natomiast przedstawione w zażaleniu zarzuty dotyczące postanowienia Sądu Okręgowego w części dotyczącej sprostowania wyroku Sądu pierwszej instancji oka-

zały się bezzasadne. Postanowienie sądu drugiej instancji, którego przedmiotem jest sprostowanie orzeczenia sądu pierwszej instancji (art. 350 § 3 k.p.c.), nie należy do żadnej z kategorii postanowień wskazanych w art. 394¹ § 1 i 2. Wobec tego zażalenie do Sądu Najwyższego na takie postanowienie jest niedopuszczalne (zob. postanowienia SN z: 14 czerwca 2000 r., V CZ 49/00, niepublikowane; 12 marca 2003 r., I PZ 162/02, OSNP 2004 nr 14, poz. 245).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====